

Friluftsliv og nationaløkonomi (1)

Hvor mange penge bruger danske husstande på at dyrke friluftsliv her i landet?

Hvor store udgifter har en husstand i gennemsnit til friluftsliv? Og bruger jægerne f.eks. flere kroner på deres fritidsinteresse end rytterne gør? For at kunne besvare disse spørgsmål og samtidig beregne friluftslivets nationaløkonomiske fodaftryk, blev der i 2013 gennemført en national undersøgelse til belysning af danskernes forbrug i forbindelse med friluftsliv her i landet.

Fra politisk side er der gennem de seneste år lagt stadig større vægt på naturområdets betydning for befolkningens friluftsliv. Et fokus der foreløbigt kulminerede i foråret 2015 med Miljøministeriets udgivelse af landets første *ationale friluftspolitik*. I forbindelse med forarbejdet til denne politik blev friluftslivets *ationaløkonomiske* betydning efterlyst.

Definitioner og afgrænsninger

Med udgangspunkt i en grundig til-

rettet spørgeskemaundersøgelse blev det i 2013 for første gang opgjort hvor stort et forbrug, der er knyttet til den danske befolknings friluftsliv. Kendskabet til dette forbrug giver mulighed for gennem såkaldte 'input-output analyser' at opgøre hvor stor en del af Danmarks bruttonationalprodukt, der kan henføres til danskernes friluftsliv, samt hvad de beskæftigelsesmæssige effekter er af disse i forskellige brancher og sektorer. Selve undersøgelsens gennemførelse og forbrugsresultaterne gengives nedenfor, mens de nationaløkonomiske beregninger præsenteres i Videnblad 6.1-93 og 6.1-94.

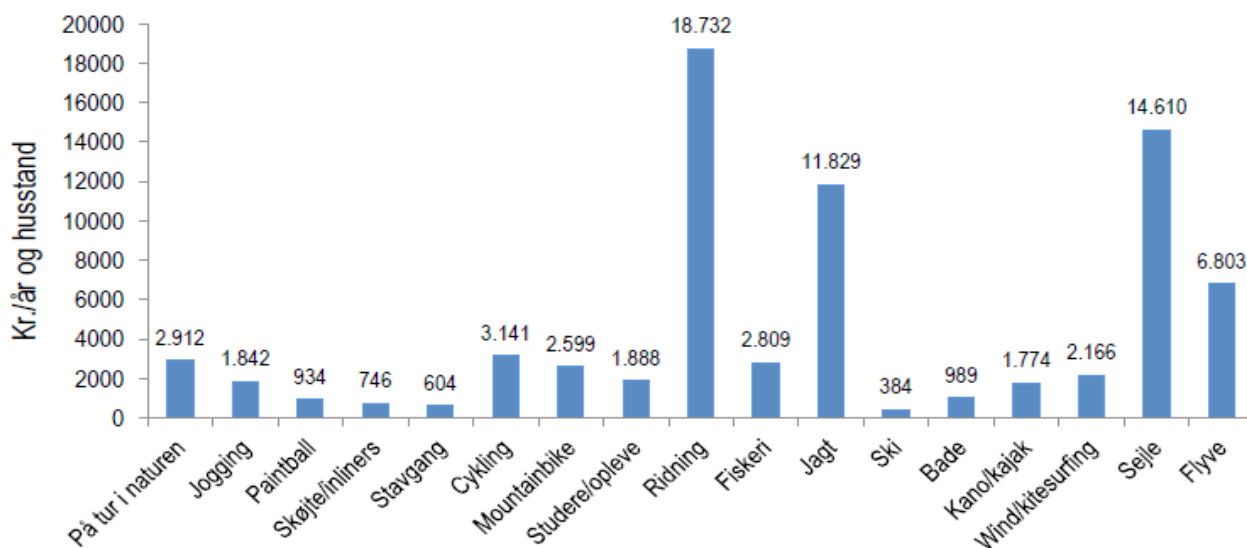
Undersøgelsen fokuserer på *danskeres friluftslivsaktiviteter og forbrug i Danmark*. For at sikre at svarpersonerne har samme opfattelse af hvad *friluftsliv* er, har det været nødvendigt at præcisere hvilke aktivitetstyper (i alt

17 specifikke aktiviteter) og hvilke fysiske arealer, der indgår (skov, strand, sø, by osv.). Der er også anvendt ressourcer på at sikre, at der bliver opgivet så korrekte udgifter som muligt i forbindelse med aktiviteterne – f.eks. at de samme udgifter aldrig angives mere end én gang, og at de skal være afholdt i Danmark i løbet af de seneste 12 måneder forud for besvarelsen. Inden for disse afgrænsninger bad vi svarpersonerne oplyse, hvilke forbrugsudgifter deres husstand har haft over hele spektret af mulige udgifter – lige fra udgifter til transport, specialiseret beklædning og overnatninger, til mere varige forbrugsgoder som cykler, våben, både mm. tilpasset den konkrete friluftslivsaktivitet.

De indsamlede data

Der er visse friluftslivsaktiviteter, der er hyppige, men som har lave forbrugseffekter for den enkelte tur

Figur 1. Danske husstandes gennemsnitlige forbrug i 2013 i forbindelse med friluftsliv fordelt på de enkelte typer aktiviteter.

(f.eks. almindelig gåture i skovene og strandture), mens andre, men mere sjældne aktiviteter, kan have høje forbrugseffekter for den enkelte tur eller gang (f.eks. jagt). Det er derfor vigtigt at opnå et passende antal observationer af hver af de mindre hyppige, men forbrugsmæssigt potentielt vigtige, former for aktiviteter i de indsamlede data, da de samlet set kan have en betydende nationaløkonomisk rolle i forhold til de mere hyppige, men potentielt 'billigere' aktivitetstyper. Der er derfor foretaget en dataindsamling blandt et stort og repræsentativt panel stillet til rådighed af Userneeds, og opnået besvarelser fra 4.058 personer i perioden 14. oktober - 8. november 2013.

For at sikre så korrekte resultater som muligt, er der brugt relativt mange ressourcer på at sikre, at data lever op til vore kvalitetskrav. Eksempelvis er følgende korrektioner gennemført:

- Udgifter, der angiveligt ligger udenfor undersøgelsens *geografiske* rammer, er udeladt (typisk ski- og badeferier i udlandet).
- Udgifter, der angiveligt ligger udenfor undersøgelsens *tematiske* ramme, er udeladt (f.eks. kulturaktiviteter som koncerter eller sportsaktiviteter på deciderede anlæg – typisk golfaktiviteter).
- Udgifter, der med sikkerhed optræder dobbelt, er korrigeret, så der ikke sker dobbeltregning (f.eks. ved aktiviteterne 'Fiskeri' og 'Sejlads').

Resultater - forbrug

Af Figur 1 ses det gennemsnitlige forbrug for de forskellige friluftaktiviteter blandt de aktive husstande. Aktiviteterne har typisk medført et gennemsnitligt forbrug på mellem knap 1.000 kr. og godt 3.000 kr./år. Der er dog fire aktiviteter, der sprin-

ger i øjnene med et (forventeligt) højere udgiftsniveau, nemlig: 'Ridning', 'Sejle', 'Jagt' og 'Flyve'. Det skal bemærkes, at det kun er ganske få procent af befolkningen, der er aktive i disse aktivitetskategorier, ligesom det er værd at notere sig, at det er i forbindelse med sejlads, at den absolut største udgift er rapporteret: 1,3 mio. kr. til køb af båd mm. – en udgift der umiddelbart kan synes høj, men bestemt ikke urealistisk.

Hovedkonklusionen vedrørende danskernes forbrug knyttet til friluftslivet kan formuleres således: Danske husstande brugte i 2013 (september 2012 - september 2013) i gennemsnit *11.157 kr.* på friluftaktiviteter her i landet – med store variationer på tværs af aktivitetstyper og husstande.

Det er værd at bemærke, at:

- Nogle aktiviteter er meget udbredte i befolkningen. Det at tage på tur i naturen, cykle, bade ved strand og sø, studere naturen samt jogging og motionsløb er meget udbredte aktiviteter blandt de danske husstande med ca. 90, 60, 55, 37 og 29 pct. deltagelse. Af disse er kun cykling moderat udstyrskrævende.
- De mere udstyrstunge aktiviteter som sejlads, mountainbiking, jagt, ridning og flyvning er ikke nær så almindelige. Her er det kun henholdsvis 15, 9, 6, 4 og 1 pct. af husstandene, der deltager.
- Husstande der er aktive inden for ridning, sejlads eller jagt bruger i gennemsnit mere end 10.000 kr. årligt på disse aktiviteter. Til sammenligning ligger næsten alle øvrige aktiviteter på mellem ca. 1.000 og 3.000 kr. årligt.

Danske husstande brugte i 2013 gennemsnitligt **11.157 kr** på friluftaktiviteter her i landet.

Der er også interessante mønstre på tværs af socio-demografiske faktorer:

- Der er en betydelig variation i, hvor mange friluftaktiviteter husstandene er aktive i.
- Forbruget til friluftsliv vokser – ganske logisk – med antallet af aktiviteter i husstanden. Eksempelvis er forbruget for husstande med kun én aktivitet gennemsnitligt knap 5.000 kr. årligt, mens forbruget ved ni aktiviteter gennemsnitligt er på godt 30.000 kr. årligt.
- Husstande med ét eller flere børn under 18 år har et godt 50 pct. højere forbrug end øvrige husstande.
- Forbruget på friluftslivsaktiviteter stiger med husstandens indkomstniveau, og fordobles omtrent ved en fordobling af indkomsten.

Mere detaljerede resultater samt beskrivelser af definitioner, metodeovervejelser, fejlkilder og usikkerheder mm. kan findes i kilden nedenfor. Her redegøres der bl.a. grundigt for de usikkerheder, der kan knyttes til henholdsvis hukommelsesproblematikken og selv-selektion – usikkerheder, der kan betyde henholdsvis en under- og overestimering af udgiftsniveauet.

Frank Søndergaard Jensen

Lars-Bo Jacobsen

Fatemeh Bakhtiari

Bo Jellesmark Thorsen

Kilder

Jacobsen, L.-B., Jensen, F.S., Bakhtiari, F. & Thorsen, B.J. (2014): *Friluftslivets nationaløkonomiske fodaftryk. IFRO Rapport 229. Institut for Fødevarer- og Resourcekonomi, Københavns Universitet. 51 s.+ appendiks. http://curis.ku.dk/ws/files/119711882/IFRO_Rapport_229.pdf*